

Forfatter: Udrag fra Det høie Spil

Titel:

Citation: "Fjorten eventyr og fortællinger", i *Fjorten eventyr og fortællinger*, udg. af Marita Akhøj Nielsen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1989, s. 12.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ingemann01-shoot-idm140296367081552/facsimile.pdf> (tilgået 27. april 2024)

Anvendt udgave: Fjorten eventyr og fortællinger

skulde jeg aldrig komme i stor Trang for Penge, sagde han. Det maa jeg da engang forsøge.» Han løe og vendte for. Spøg hver Dukat tre Gange og gav Verten dem, som forundret saae paa denne Øvelse, og tænkte allerede paa at sende Bud efter Vagten for at sætte den Ietsindige Yngling i Gjeldsfængslet; thi det saae heelt misligt ud med Betalingen. »I skal faae hver Skilling jeg har – sagde Holger – Resten faaer I have tilgode til jeg bliver riiig igjen.» Nu vendte han ogsaa sin Halvskilling tre Gange og vilde give den til den forskrækkede Vert; da gled et Guldstykke ud af hans Haand paa Bordet, og Halvskillingen havde han endnu. »Ja saa! – tænkte Holger – saa havde min Fader dog Ret. → Han blev ved at vende Halvskillingen saa længe, og det drattede en Dukat ud af Haanden paa ham efter den anden, til Verten var til Takke betalt. »I har en ganske egen Maade at tælle Penge ud paa – sagde Verten – jeg troer I ryster dem ud af eders Ærme.» »Jeg troer det næsten med,« sagde Holger, og gjerne havde nu Verten, som mærkede Hemmeligheden, givet tidobelt saa stor en Sum for den velsignede Halvskilling, hvis vidunderlige Ynglekraft nu Ynglingen kjendte. Holger glemte heller ikke at putte den i Lommen, og tog hastig Afsked, for ikke af den misundelige Vert at blive anklaget for Trolddom og maaskee hængt eller stegt inden Aften.

Nu gik Reisen videre fort hvorhen Lunet eller Gangeren vilde, og ingensteds savnede han lystige Selskabsbrødre og gjæstfri Modtagelse; thi han havde faaet saa stor en Færdighed i at vende sin Halvskilling, at han, uden at Nogen saae hvordan det gik til, kunde tælle saa stor en Sum ud af Haanden paa engang, som Enhver forlangte. Men denne Tællen gik saa ofte paa, at han tilsidst blev kjed deraf. En Dag kaldte han paa sin Rudekrægt Jochum og lærte ham Konsten: »nu er du min Skatmester – sagde han, og kastede Halvskillingen hen til ham – du skal ikke knibe paa Skillingen; os kun Penge ud som Sand, og sæt selv saa meget overstyr, som du lyster! Hvad holdier jeg den Dagdriver for – tænkte han – naar jeg selv skulde have nødig, at gjøre Guld.

Jochum havde altid tilforn været en ærlig Karl, og det gik godt i nogle Dage med hans ny Limbede; men tilsidst blev Pristelsen ham for stor, og han sagde til sin Herre: »tag jer Lykkeskilling selv i Forvaring, ellers løber jeg vist bort med den engang; jeg har allerede et Par Gange været paa Veien dertil.» – »Sladder! – sagde Holger, – du er en ærlig Karl, og løber ikke bort for en Halvskilling, veed jeg.» Men en

Morgen var Jochum virkelig forsvundet med den frugtbare Lykkeskilling. »Det var en dum Streg – sagde Holger – men Karlen er i Grunden undskyldt, han kjendte sin egen Skrøbelighed. Nu har jeg det saa godt, og har Ingen til at pudse mine Støvler idag.« Han trak Støvlerne paa som de vare; og da han havde solgt sin Hest for at betale hvad han skyldte, gik han syngende ud i Verden igjen og lod fem være lige. Paa Veien mødte han en gammel Kone, som bad ham om en Almisse. Han gav hende sin næstsidste Skilling og hun tog hans Haand og sagde: »skal jeg spaae dig unge Menneske?« »Ja vel! – sagde Holger – dog nei, vidste jeg forud hvad der skulde hændes mig i næste Øieblik, saa havde jeg ingen Fornøielse af at vente det; men ved du mere end jeg, saa sig mig, hvor min kjære Jochum er blevet af med min Halvskilling! jeg trænger snart til Frokost, og han er løbet bort med alle mine Penge.«

»Skal jeg slaae et Øie eller to ud paa din Tyv? – sagde Konen – det er mig en smal Sag; men sig dig hvor han er, kan jeg ikke.«

»Nei Moerlil! – svarede Ynglingen – det er ikke værd, saa fordærvede I mig; jo Karlen for sit hele Liv, og han kunde ingen Lykke gjøre meer hos Pigerne; men kan I hexe, saa spil ham et andet Puds, som ingen Skade gjør ham paa Lemmer og Helbred; thi naar jeg undtager denne lille Skarnstreg, saa er det et godt Stykke Karl forresten.«

»Det skal skees sagde Hexen og gik.

Holger gik videre og lod Fiolen, eller egentlig Citheren sørge; thi den spillede han paa saa længe han kunde; men solgte den tilsidst for Mad og Drikke, og maatte siden behjælpe sig med at synge uden Strængelæg. Men tilsidst skreeg Tarmene saa stærkt til hans Sang, at han begyndte at bande Jochum, og love ham et godt Livfuld Prygl hvis han traf ham igjen. En Aften kom han til et Herberg, købte sig en Skofte for sin sidste Skilling og drak en god Slurk Vand dertil af Posten; derpaa lagde han sig til Hvile i Stalden paa et Knippe Halm. Om Morgenen tilbød han sig for en tarvelig Frokost at sadle Heste til de Reisende for Staldkarlen. Den første Hest han kom til, vrindskede velbekjendt ad ham og han kjendte med Forundring og Glæde Jochums blissede Hoppe. Han sadlede den strax, og trak den for Døren. Nu kom Jochum, klædt som en fornem Herre, men med Kjolen slæbende efter sig og ganske søvrig og vranten, for at sætte sig til Hest. Da han saae sin Herre holde Stegboilen, faldt han med Anger og Skamfuldhed ned paa sine Knæe i Skarnet, rakte ham Halvskillingen